

საქართველოს საინფორმაციო საშუალებების განვითარების ტენდენციები

ნოდარ ფუტყარაძე

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
დოქტორანტი

ინვესტიციის ფართო მასშტაბით განვითარება მსოფლიოში, განსაკუთრებით გლობალიზაციის პირობებში, სწრაფი ტემპით მიმდინარეობს, რასაც საქართველოში ინვესტიციური საქმიანობის გააქტიურება მოხყვა.

როგორც ცნობილია, ინვესტიცია ეს არის კაპიტალური და-ბანდებები, რომელიც მიმართულია ფირმების და კორპორაციების წარმოების ფაქტორებით (რეალური ინვესტიციებით) უზრუნველყოფის, ან ფასიანი ქაღალდების (პორტფელური ინვესტიციების) შესაძენად. საწარმოთა დონეზე ინვესტიციების დაგეგმვისას მთავარი ყურადღება ექცევა რეალურ ინვესტიციებს, რაც შეეხება პორტფელურ ინვესტიციას, იგი დამატებითი რესურსების მოზილზაციის საშუალებაა.

პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოზიდვის განმსაზღვრელი ფაქტორებიდან მნიშვნელოვანია სტაბილური პოლიტიკური და მაკროეკონომიკური გარემო, ეროვნული ეკონომიკის გახსნილობა, განვითარებული ინფრასტრუქტურა და კომუნიკაცია, პროგნოზირებადი და ხელშემწყობი სამართლებრივი და ინსტიტუციური გარემო. ასევე, ხელსაყრელი საინვესტიციო კლიმატის ფორმირებისათვის მნიშვნელოვან ფაქტორად ქვეყანაში კვალიფიციური შრომითი და ბუნებრივი რესურსების არსებობა ითვლება.

ამგვარად, ეკონომიკური გლობალიზაციის ინტენსიფიკაციის თანამედროვე ეტაპზე საინვესტიციო აქტივობის უზრუნველყოფაში განსაკუთრებული მნიშვნელობა უცხოურ კაპიტალს ენიჭება და მას პოლიტიკური დატვირთვა აქვს და ამდენად, ჩვენი აზრით, უცხოური ინვესტიციების მოზიდვისათვის შესაბამისი გარემოს ფორმირება მეტად მნიშვნელოვანია, მაგრამ აუცილებელია სიფრთხილე, რათა უცხოურმა ინვესტიციებმა ბენეფიციარ ქვეყ-

ანაზე ნეგატიური ზეგავლენა არ მოახდინოს. უცხოური კაპიტალის გამოყენება განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ეკონომიკის იმ სფეროებში, რომელთა აქტივიზაციას შეუძლია არსებითი წვლილი შეიტანოს ტრანსფორმაციული კრიზისის დაძლევაში, არსებული სოციალური დაძაბულობის შემცირებაში და დასაქმების ზრდაში.

აღსანიშნავია, რომ საქართველოში დაბანდებული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები იზრდება, რაც ჩანს საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემებით.

ცხრილი 1

**პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები საქართველოში
(მლნ. აშშ დოლარი)**

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
სულ პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები	340	499	450	1190	2014	1564	658	814
პროცენტულად წინა წელთან შედარებით %		146,7	90,1	264,4	169,2	77,6	42,1	123,7
პროცენტულად საბაზისო წელთან შედარებით %	100,0	146,7	132,3	350,0	592,3	460,0	193,5	239,4

წყარო: საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური, საქსტატი

**პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები საქართველოში
ეკონომიკის სექტორების მიხედვით** ცხრილი 2

ეკონომიკის სექტორი	2007		2008		სხვაობა 2007 წელთან შედარებით +, -
	მლნ. დოლარი	%	მლნ. დოლარი	%	
სოფლის მეურნეობა, თევზჭერა	16,5	0,8	7,8	0,5	-7,7
მრეწველობა	398,2	19,8	207,3	13,4	-190,9
ენერგეტიკა	362,6	18,0	294,8	18,8	-67,0
მშენებლობა	171,9	8,5	56,7	3,6	-115,2
ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	416,7	20,7	422,7	27,0	+6,9
უძრავი ქონება	30,5	1,5	277,8	17,8	+247,3
დანარჩენი მომსახურეობა	382,8	19,0	283,1	18,1	-99,7
ბანკი	136,9	6,8	8,5	0,5	-128,4
არარეზიდენტი ფიზიკური და იურიდიული პირის მიერ შესყიდული უძრავი ქონება	99,6	4,9	4,9	0,3	-94,7
სულ	2014,7	100,0	1563,6	100,0	-451,1

წყარო: სტატისტიკის ეროვნული სამსახური, საქსტატი

ბიზნესის რეგისტრაციის პროცედურების გაადვილებამ და ეკონომიკური და ადმინისტრაციული რეგულირების მექანიზმის შეზღუდვამ მნიშვნელოვნად გაადვილა ბიზნესის რეგისტრირება და წარმოება. 2010 წლის 1 აპრილის მდგომარეობით საქართ-

ველოში რეგისტრირებული ეკონომიკური სუბიექტების რაოდენობა 307628-ით განისაზღვრა. 2003-2010 წლებში საქართველოში რეგისტრირებული ეკონომიკური სუბიექტების რაოდენობა 188595 ერთეულით (179%) გაიზარდა, რაც პერსპექტივაში წარმოების ზრდის მნიშვნელოვანი გარანტია იქნება.

უახლოეს მომავალში მოსალოდნელი ეკონომიკური ზრდა მიღწეული იქნება იმ სფეროებში, სადაც საქართველოს გააჩნია შედარებითი უპირატესობები.

ეკონომიკის ზრდის ასეთ მნიშვნელოვან რეზერვს წარმოადგენს ტურისტული პოტენციალის გამოყენება. ამის საფუძველს იძლევა უძველესი ისტორია, ხელსაყრელი კლიმატი და ლანდშაფტი. შავი ზღვისპირა და სამთო კურორტების განვითარების შესაძლებლობა. ამ დარგში კარგად გათვლილი პროგრამა მოქმედებს და უახლოეს მომავალში ტურიზმი საქართველოს ერთ-ერთ მნიშვნელოვან საექსპორტო მომსახურეობად გადაიქცევა, რაც სოფლის მეურნეობის და ეკონომიკის სხვა სექტორების მნიშვნელოვან ზრდას განაპირობებს.

საქართველოს ყველა პირობა გააჩნია იმისათვის, რომ გადაიქცეს საერთაშორისო ტურიზმის ქვეყნად 102 კურორტით, 1500 ისტორიული ძეგლით, რომელთაგან 4 შეტანილია იუნესკოს მსოფლიო საგანძურთა სიაში, არსებული ეროვნული პარკები, სამკურნალო ბალნეოლოგიური წყაროები და ტალახები და ა.შ.

საქართველო მრავალი დასახელების საქონლის სატრანზიტო დერეფანს წარმოადგენს. უახლოეს მომავალში შესაძლებელია სატრანზიტო მომსახურეობა საქართველოს ეკონომიკის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი სექტორი გახდეს. ამის საფუძველს იძლევა უკვე არსებული ნავთობ და გაზსადენები. ბაქო-ერზრუმის გაზსადენს საშუალებით შესაძლებელია გაზის მიწოდება ევროპისათვის. არსებული პოტენციალის გათვალისწინებით შესაძლებელია ყოველწლიურად 30 მილიარდი კუბური მეტრი გაზის გატარება.

ახლო მომავალში მნიშვნელოვანი როლის შესრულება შეუძლია რკინიგზასაც, რომელიც მრავალი წელია ემსახურება კავკასიისა და ცენტრალური აზიის ქვეყნების ტვირთების ტრანსპორტირებას. ახალქალაქი-ყარსის ხაზის მშენებლობის დამთავრებით ამოქმედ-

დება პირდაპირი სარკინიგზო მაგისტრალი, რომელიც ევროპასთან დააკავშირებს ჩინეთსა და ცენტრალური აზიის ქვეყნებს.

ასევე უნდა აღინიშნოს, რომ ქვეყანას საზღვაო ტრანსპორტით მომსახურების დიდი პოტენციალი გააჩნია. ორი სტრატეგიული პორტის ბათუმის და ფოთის სახით. მომავალში დეკლარირებული ლაზიკის კონკურენტუნარიანობის გაზრდით, საქართველოს შესაძლებლობა აქვს გახდეს საზღვაო ტრანსპორტით მომსახურების ცენტრი.

საქართველოს დიდი ჰიდროელექტრო პოტენციალი გააჩნია და სავსებით შესაძლებელია ელექტროენერგია მნიშვნელოვანი საექსპორტო საქონელი გახდეს. ამისათვის საჭიროა არსებული ჰიდროელექტროსადგურების სიმძლავრეების გამოყენების გაუმჯობესება და გაცხადებული 15 ახალი ელექტროსადგურების მშენებლობა, სადაც მკაცრად იქნება დაცული ეკოლოგიური და ტენეიკური მოთხოვნები.

აგროსასურსათო სექტორი უფრო სწრაფი ტემპით უნდა განვითარდეს. საქართველოს ბუნებრივ-კლიმატური პირობები საშუალებას იძლევა არა მარტო უზრუნველყოს ქვეყნის სასურსათო უსაფრთხოება, არამედ რესურსების ყველაზე კონკურენტუნარიან პროდუქტებზე განაწილების გზით მოიპოვოს კუთვნილი ადგილი მსოფლიო ბაზარზე.

მნიშვნელოვნად მიგვაჩნია მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარების ხელშეწყობა და სტიმულირება, რომელიც უზრუნველყოფს ჯერ ერთი, მომხმარებლის საჭირო საქონლის წარმოებას, მიწოდებას და მომსახურებას და მეორე, მოსახლეობას შეუქმნის ხელსაყრელ სამუშაო ადგილებს.

ეკონომიკური პოლიტიკის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი სეგმენტი უნდა გახდეს იმპორტმემცვლელი პროდუქციის წარმოების განვითარება. იმპორტირებული პროდუქციის მნიშვნელოვანი ნაწილი იმ საქონელთა რიცხვს მიეკუთვნება, რომელთა წარმოება ადგილზე შესაძლებელია და რაც მთავარია, უკეთესი ხარისხით. აღნიშნული პროდუქციის წარმოების განვითარებით შესაძლებელია მათზე ადგილობრივი მოთხოვნის, მათ შორის, ტურისტების მოთხოვნების მთლიანად ან დიდი ნაწილის დაკმაყოფილება

და შესაბამისად ახალი სამუშაო ადგილების შექმნა და რაც მნიშვნელოვანია, მაკროეკონომიკური თვალსაზრისით სავაჭრო ბალანსის გაუმჯობესება.

ეკონომიკის განვითარებას მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს ინფრასტრუქტურის განვითარება, რომელიც სწრაფი ტემპით მიმდინარეობს და ქმნის რეალურ შესაძლებლობას ნებისმიერი დარგის განვითარებისათვის.

საქართველოს ეკონომიკის მსოფლიო საბაზრო სტრუქტურებში ჩართვის მიზნით მნიშვნელოვანია ფოთის, ქუთაისის და სხვა თავისუფალი ეკონომიკური ზონების შესაძლებლობების მაქსიმალური გამოყენება, რაც უზრუნველყოფს უცხოური ინვესტიციების მოზიდვას, ახალი ტექნოლოგიების დანერგვას, ექსპორტის გაფართოებას, სამუშაო ძალის დასაქმებას და მათი კვალიფიკაციის ამაღლებას.

ინვესტიციის ფართო მასშტაბით განვითარება მსოფლიოში, განსაკუთრებით გლობალიზაციის პირობებში, სწრაფი ტემპით მიმდინარეობს, რასაც საქართველოში ინვესტიციური საქმიანობის გააქტიურება მოყვა.